

HET DWANGAKKOORD

Erik Sinke, augustus 2015

Alvorens een schuldenaar tot de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) kan worden toegelaten moet hij proberen om in der minne tot een akkoord te komen met zijn schuldeisers¹. Dit blijkt uit artikel 285 lid 1 sub f van de Faillissementswet (Fw). Dit houdt in dat een schuldhulpverlener de schulden inventariseert, waarna er een voorstel tegen finale kwijting wordt gedaan aan de schuldeisers. Als één of meer schuldeisers weigeren akkoord te gaan met het aangeboden voorstel/percentage, dan kan er sinds 1 januari 2008² ex. artikel 287a lid 1 Fw door de schuldenaar een dwangakkoord worden verzocht aan de rechtbank. De weigerachtige schuldeisers kunnen dan door de rechtbank bevolen worden om alsnog in te stemmen met het (minnelijke) voorstel.

Het toetsingscriterium van het dwangakkoord is gelegen in artikel 287a lid 5 Fw en luidt als volgt: *'De rechtbank wijst het verzoek toe indien de schuldeiser in redelijkheid niet tot weigering van instemming met de schuldregeling heeft kunnen komen, in aanmerking genomen de onevenredigheid tussen het belang dat hij heeft bij uitoefening van de bevoegdheid tot weigering en de belangen van de schuldenaar of van de overige schuldeisers die door die weigering worden geschaad'*.

In dit artikel wordt nader ingegaan op de achtergrond van het dwangakkoord. Tevens zullen de toetsingscriteria benoemd worden. Voorts hebben wij een checklist opgesteld om te oordelen of er sprake kan zijn van een onredelijke weigering zijdens de weigerachtige schuldeiser(s).

1. Dwangakkoord & WSNP

Allereerst is het van belang om hierbij op te merken dat het dwangakkoord onderdeel uitmaakt van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (hierna WSNP te noemen). De wettelijke regeling van de WSNP is terug te vinden in titel 3 van de Faillissementswet (hierna Fw te noemen). Alvorens nader in te gaan op het dwangakkoord wordt in deze paragraaf uiteengezet hoe de WSNP is ontstaan, aangezien het dwangakkoord onderdeel uitmaakt van die wet.

De WSNP is ingevoerd op 1 december 1998³ naar aanleiding van het wetsvoorstel genaamd *'Wijziging van de Faillissementswet in verband met de sanering van schulden van natuurlijke personen'*⁴

De wetgever wilde met dit wetsvoorstel een regeling in het leven roepen waarbij een natuurlijk persoon die met een problematische schuldsituatie kampt (of hiermee dreigt in aanraking te komen) een schuldsaneringsregeling kan verzoeken aan de rechter⁵. Een schuldsaneringsregeling wordt ook wel 'het wettelijk traject genoemd'. Alvorens een schuldsaneringsregeling aan de rechtbank verzocht kan worden moet de schuldenaar eerst proberen om in der minne tot een akkoord te komen met zijn schuldeisers. Dit betreft het zogenaamde minnelijke traject (ook wel buitengerechtig traject genoemd⁶). Dit houdt in dat een schuldhulpverlener de schulden inventariseert, waarna er een voorstel tegen finale kwijting wordt aangeboden aan de schuldeisers. Indien er geen overeenstemming wordt bereikt, dan kan een beroep op de schuldsaneringsregeling worden gedaan. Een dergelijke regeling houdt, kort gezegd, in dat het vermogen van een schuldenaar wordt geliquideerd door een bewindvoerder waarbij de schuldenaar overigens nog wel beschikt over een minimum bestaansniveau (minimaal 90 % van de geldende bijstandsnorm)⁷. De looptijd duurt in beginsel drie jaar, maar kan maximaal vijf jaar duren⁸. Met de gespaarde gelden worden de schuldeisers vervolgens (deels) voldaan. Zodra het traject correct is doorlopen, dan worden de nog niet afgeloste schulden omgezet in

---

¹ Een minnelijke schuldregeling wordt ook wel een buitengerechtig akkoord genoemd.

² Stb. 2007, 222.

³ Stb. 1998, 622.

⁴ Kamerstukken II 1993/94, 22 969, nr. 3.

⁵ Kamerstukken II 1993/94, 22 969, nr. 3. p. 8.

⁶ artikel 285 lid 1 sub f Fw.

⁷ Kamerstukken II 1993/94, 22 969, nr. 3. p. 12 en artikel 295 lid 2 en lid 3 Fw (verhoging is mogelijk met toeslagen).

⁸ Kamerstukken II 1993/94, 22 969, nr. 3. p. 18.

een natuurlijke verbintenis. Dit betekent, aldus artikel 6:2 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek, dat er een verbintenis ontstaat die niet rechtens afdwingbaar is. De schuldenaar is dus vrij om te betalen, maar kan hiertoe niet gedwongen worden op welke wijze dan ook door een schuldeiser⁹. De schuldenaar die een zelfstandig beroep/bedrijf uitoefent komt ook in aanmerking voor een schuldsaneringsregeling¹⁰.

Uit voornoemd wetsvoorstel blijken een drietal doelen die de wetgever destijds voor ogen had, namelijk dat met de invoering van de WSNP¹¹:

- Een schuldenaar, natuurlijk persoon zijnde, niet zijn gehele leven met zijn schulden door diens schuldeisers wordt geconfronteerd c.q. wordt achtervolgd (hoofddoel van de WSNP);
- Het aantal faillissementsuitspraken inzake natuurlijke personen zou afnemen;
- Het buitengerechtelijke traject (ook wel het minnelijke traject genoemd) zou worden versterkt (lees het bevorderen van de bereidheid van schuldeisers om akkoord te gaan met een minnelijke/buitengerechtelijke schuldenregeling).

Zoals uit het bovenstaande blijkt was één van de doelen van de wetgever om ervoor te zorgen dat het buitengerechtelijke traject zou worden verstrekt door de invoering van de WSNP. Volledigheidshalve wordt erop gewezen wat wordt bedoeld met een buitengerechtelijk traject. Bij een buitengerechtelijk traject kan een schuldenaar die voorziet dat hij diens schulden niet (volledig) kan voldoen, aan zijn schuldeisers een voorstel doen om een bepaald percentage van zijn schuld te voldoen tegen finale kwijting van het restant.

Hoe moest de invoering van de WSNP dit buitengerechtelijke traject dan versterken? Met name de systematiek van de destijds ingevoerde WSNP moest dit bewerkstelligen. Denk hierbij onder andere aan het opnemen van een bepaling in de wet waardoor de rechter in de schuldsaneringsregeling een saneringsplan zou kunnen opstellen zonder instemming van de schuldeisers¹². Voorts is het zo dat na het doorlopen van de schuldsaneringsregeling een niet afdwingbare verbintenis resteert. Hierdoor zou een schuldeiser geprikkeld moeten worden om alsnog in te stemmen met een buitengerechtelijk voorstel.

Later is echter gebleken dat het doel om het aantal buitengerechtelijke trajecten te versterken niet is behaald. Sterker nog, de invoering van de WSNP heeft ervoor gezorgd dat het aantal buitengerechtelijke akkoorden juist verminderde¹³. Deze gevolgen vroegen om een oplossing. In de volgende paragraaf wordt hier nader op ingegaan.

1.1 Het wetsvoorstel: 'Wijziging van de Faillissementswet in verband met herziening van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen'

Door een toename van het aantal schuldsaneringsverzoeken sedert 2001, raakte de rechterlijke macht overbelast. Ook de werkdruk bij de bewindvoerders was stijgende en niet gewenst¹⁴. De Minister van Justitie heeft daarom, op verzoek van de Recofa-groep¹⁵, actie ondernomen. Hiertoe heeft de minister allereerst om een advies gevraagd aan de Commissie Insolventierecht, namelijk welke wijzigingen van de WSNP zijn er benodigd? Op haar beurt heeft deze commissie in het jaar 2003 een subcommissie ingesteld met de naam Subcommissie Schone Lei II¹⁶. Deze subcommissie heeft onderzocht op welke wijze de toestroming naar de schuldsaneringsregeling beperkt kon worden en hoe het wettelijke traject verder vereenvoudigd kon worden.

---

⁹ Zie ook de uitspraak van de Hoge Raad, HR 31 januari 1992, NJ 1992, 686.

¹⁰ Kamerstukken II 1993/94, 22 969, nr. 3. p. 23.

¹¹ Kamerstukken II 1993/94, 22 969, nr. 3. p. 6 en HR 14 oktober 2005, LJN AT6856.

¹² Kamerstukken II 1993/94, 22 969, nr. 3. p. 6 & 7.

¹³ N. Jungmann, E. Niemeijer, M.J. ter Voert. *Van schuld naar schone lei. Evaluatie Wet Schuldsanering natuurlijke personen*, Den Haag: WODC 2001, p. 184-185.

¹⁴ Kamerstukken II 2004/05, 29 942, nr. 3. p. 2.

¹⁵ Recofa is een werkgroep van rechters-commissarissen in faillissementen/insolventies.

¹⁶ Kamerstukken II 2002/03, 28 258, nr. 6.

Bij brief van 27 november 2003¹⁷ heeft de subcommissie haar (spoed)adviezen kenbaar gemaakt aan de Commissie Insolventierecht. *'Duidelijker uitgangspunt moet volgens de subcommissie zijn dat de schuldenproblematiek vooral de verantwoordelijkheid is van schuldeisers en schuldenaren. Van de schuldenaar mag worden verlangd dat hij actief meewerkt aan het minnelijk saneringstraject en serieus tracht een schuldregeling te bereiken. Van de schuldeiser mag eveneens worden verlangd dat hij het minnelijk traject een serieuze kans geeft en niet op onredelijke gronden medewerking aan een aangeboden schuldregeling weigert. De subcommissie dringt in dat kader aan op een gedwongen schuldregeling'¹⁸.*

Dit advies, en de overige adviezen van de subcommissie, zijn op 2 februari 2004 door de Commissie Insolventierecht doorgezonden naar de Minister van Justitie. De adviezen zijn vervolgens verwerkt in het wetsvoorstel *'Wijziging van de Faillissementswet in verband met herziening van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen'* ¹⁹.

Het wetsvoorstel noemt de volgende doelstellingen:

- Het hoofddoel is om de toename van het aantal schuldsaneringsverzoeken te beheersen. Slechts zij die er klaar voor zijn worden toegelaten tot de schuldsaneringsregeling middels strengere toelatingseisen (artikel 288 Fw). Hierdoor wordt de werklast voor bewindvoerders en rechters verminderd²⁰;
- Een tweede doelstelling is om de 'oude' bestaande regelgeving te vereenvoudigen en te flexibiliseren²¹.

Om deze doelstellingen te kunnen bereiken is onder andere het dwangakkoord ingevoerd²². Het dwangakkoord is vervolgens gecodificeerd in artikel 287a Fw. Het eerste lid van dit artikel luidt:

'De schuldenaar kan in het verzoekschrift, bedoeld in artikel 284, eerste lid, de rechtbank verzoeken één of meer schuldeisers die weigert of weigeren mee te werken aan een vóór indiening van het verzoekschrift aangeboden schuldregeling, te bevelen in te stemmen met deze schuldregeling'.

Het wetsvoorstel, en daarmee het dwangakkoord, is in werking getreden op 1 januari 2008²³.

1.2 Het doel van het dwangakkoord

Uit de voorgaande paragraaf valt al zijdelings op te maken wat het doel van het dwangakkoord is. Desondanks wordt in deze paragraaf nader ingezoomd op het eigenlijke doel van het dwangakkoord. Ook nu is ervoor gekozen om de schuldsaneringsregeling hierbij te betrekken om voor verduidelijking te zorgen.

Artikel 284 lid 1 van de Fw zegt: *'Een natuurlijke persoon kan, indien redelijkerwijs is te voorzien dat hij niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, verzoeken de toepassing van de schuldsaneringsregeling uit te spreken'.*

De aanvraag van een schuldsaneringsregeling geschiedt via een verzoekschrift, wat blijkt uit het woord 'verzoeken'. De inhoud van dit verzoekschrift wordt nader uitgewerkt in artikel 285 lid 1 Fw. Uit sub a tot en met sub i blijkt welke informatie bij het verzoekschrift moet worden gevoegd. In verband met dit onderzoek is slechts sub f van belang. Artikel 285 lid 1 sub f bepaalt, kort gezegd, dat het verzoekschrift vergezeld gaat van een met redenen omklede verklaring (de zogenaamde 285-verklaring of de verklaring schuldsanering) dat er geen reële mogelijkheden zijn om tot een buitengerechtelijke schuldregeling te komen, alsmede over welke aflossingsmogelijkheden de verzoeker beschikt, afgegeven door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente van

¹⁷ WSNP, "brief Subcommissie Schone Lei II d.d. 27 november 2003", <<http://www.wsnprvr.org/pdf/29942%20advies%20commise%20schone%20lei%20ii%20270903.pdf>>

¹⁸ Kamerstukken II 2004/05, 29 942, nr. 3. p. 9.

¹⁹ Kamerstukken II 2004/05, 29 942, nr. 3.

²⁰ Kamerstukken II 2004/05, 29 942, nr. 3. p. 4.

²¹ Kamerstukken II 2004/05, 29 942, nr. 3. p. 5.

²² Kamerstukken II 2004/05, 29 942, nr. 3. p. 3.

²³ Stb. 2007, 222.

de woon of verblijfplaats van de schuldenaar dan wel een instantie/organisatie die door het college is gemandateerd om dat te doen²⁴. Deze verklaring moet ervoor zorgen dat eerst een buitengerechtelijk traject wordt beproefd²⁵. Hieruit blijkt duidelijk dat er sprake is van een zogenaamd voortraject (buitengerechtelijk traject) en dat de schuldsaneringsregeling (wettelijk traject) niet ineens verzocht kan worden. Wat overigens opvalt is dat er in de wet geen (minimum) voorschriften zijn opgenomen hoe een dergelijk buitengerechtelijk traject eruit moet zien. Het moge voorts duidelijk zijn dat een schuldeiser die weigert om akkoord te gaan met een dergelijk buitengerechtelijk voorstel het buitengerechtelijk traject kan frustreren. Om dit 'probleem' tegen te gaan heeft de wetgever de schuldenaar een krachtig instrument gegeven in de vorm van het dwangakkoord ex. artikel 287a lid 1 Fw. In dit artikel staat dat de rechtbank op het verzoek van een schuldenaar de weigerachtige schuldeiser(s) kan bevelen om in te stemmen met een buitengerechtelijke schuldregeling. Volledigheidshalve wordt er hierbij op gewezen dat voor de invoering van het dwangakkoord de schuldenaar middels een kort geding kon vorderen om de weigerachtige schuldeiser in te laten stemmen. De schuldenaar voerde dan aan dat er sprake was van misbruik van bevoegdheid aan de zijde van de weigerachtige schuldeiser ex. artikel 3:13 lid 2 BW.

Het doel van dit dwangakkoord is dus het versterken van de buitengerechtelijke schuldregeling, zodat de schuldeisers die ten onrechte weigeren om mee te werken aan het buitengerechtelijk akkoord hiertoe gedwongen kunnen worden²⁶. Bovendien moet dit dwangakkoord erin resulteren dat, mede door de strengere toelatingscriteria van de schuldsaneringsregeling, een schuldenaar die geen mogelijkheden meer zou hebben om een oplossing te vinden voor zijn schuldenproblematiek tussen de wal van het minnelijk traject en het schip van de schuldsanering belandt²⁷. Daarnaast moet het dwangakkoord voorkomen dat een schuldenaar in de schuldsaneringsregeling terechtkomt, terwijl deze in het buitengerechtelijke traject (in samenspraak met de schuldeisers) tot een akkoord had kunnen komen. Dit geldt uiteraard slechts in de gevallen dat een schuldeiser zonder geldige/valide redenen zijn instemming heeft geweigerd. Het dwangakkoord zorgt daarmee tot slot voor een preventieve werking, waardoor het wettelijke traject wordt ontlast. Gelet op het aantal dwangakkoorden dat voor de zitting wordt ingetrokken lijkt dit doel behaald te zijn, althans dit lijkt een aanwijzing te zijn dat er een preventieve werking uitgaat van het dwangakkoord. Zo zijn er in het jaar 2012²⁸. 1749 verzoeken ingediend, waarvan er 707 zijn ingetrokken (40%). In het jaar 2013²⁹. zijn er 1790 verzoeken ingediend, waarvan er 759 zijn ingetrokken (42%)

1.3 De aanvraag van het dwangakkoord

In de voorgaande paragrafen is de totstandkoming van het dwangakkoord en het doel daarvan toelicht. In deze paragraaf wordt nader ingezoomd hoe een dergelijk dwangakkoord verzocht moet worden.

Via verzoekschrift

Het dwangakkoord wordt verzocht via een verzoekschrift. Zoals uit artikel 287 a lid 7 Fw blijkt dient de schuldenaar een tweetal verzoekschriften in. Primair wordt verzocht om de weigerachtige schuldeiser(s) te bevelen akkoord te gaan met het buitengerechtelijke voorstel tegen finale kwijting. Subsidiar wordt verzocht om toelating tot de schuldsaneringsregeling, voor zover het eerste verzoek wordt afgewezen. Het dwangakkoord kan niet voor het eerst in hoger beroep worden verzocht³⁰. De schuldeiser moet namelijk de mogelijkheid hebben om in twee instanties zijn bezwaren tegen het voorstel te uiten. Het gelijktijdig indienen van deze verzoeken moet de rechter een goed inzicht geven in de achtergrond van de problematiek. Tevens moet hieruit blijken dat er geen andere mogelijkheden

---

²⁴ HR 5 november 2010, LJN BN8056. De personen in artikel 48 lid 1 sub c Wck mogen dit eveneens.

²⁵ Kamerstukken II 1997/98, 25 672, nr. 3. p. 4.

²⁶ Kamerstukken II 2004/05, 29 942, nr. 3. p. 3.

²⁷ Zie voetnoot 28 (idem).

²⁸ S. Peters, L. Combrink-Kuiters en M. Vlemmings, *Monitor W'snp. Negende meting over de periode 2012*, Utrecht/Den Haag: Wolf Legal Publishers 2013, p. 75.

²⁹ S. Peters, L. Combrink-Kuiters en M. Vlemmings, *Monitor W'snp. Tiende meting over de periode 2013*, Utrecht/Den Haag: Wolf Legal Publishers 2014 p. 93.

³⁰ Hof Amsterdam 15 april 2008, LJN BD 0893, Hof Arnhem 17 april 2008, LJN BD1252.

zijn om tot een oplossing te komen³¹. De rechter toetst dus eerst of het dwangakkoord toegewezen kan worden. Als daar vervolgens geen sprake van is, dan zal de rechter pas toetsen of de schuldenaar tot de schuldsaneringsregeling kan worden toegelaten (mits de verzoeker dit verzoek handhaaft op de zitting). Omdat er een tweetal verzoeken worden ingediend moet het verzoekschrift tevens voldoen aan de eisen van artikel 285 Fw³². Als een niet compleet verzoekschrift wordt ingediend, dan zal de rechtbank de schuldenaar nog eenmaal een termijn gunnen van maximaal een maand om de ontbrekende gegevens alsnog te overleggen. Gebeurt dit niet tijdig, dan zal de schuldenaar niet-ontvankelijk worden verklaard ex artikel 287 a lid 2 Fw jo. artikel 287 lid 2 Fw.

Verdere procedure

De oproeping van de partijen geschiedt via de post (dus niet via deurwaardersexploot) door de griffier om te worden gehoord, tenzij de rechter anders heeft bepaald. Zo wordt de schuldenaar per gewone post opgeroepen, maar de weigerachtige schuldeiser(s) per aangetekende brief. De schuldeiser die wel akkoord is gegaan, wordt in principe niet opgeroepen. Bij deze procedure geldt geen verplichte procesvertegenwoordiging. Partijen mogen in persoon verschijnen en desgewenst bij gemachtigde, aldus artikel 279 lid 3 Fw. De verzoeker (in de praktijk vaak zijn schuldhulpverlener) zal moeten stellen en bewijzen dat het in zijn belang is dat de weigerachtige schuldeiser alsnog instemt c.q. er sprake is van een onredelijke weigering³³. Uiterlijk op de achtste dag na de zitting, of op de dag van de zitting zelf, zal de rechtbank een vonnis wijzen (artikel 287 a lid 3 en lid 4 Fw). Bij de toewijzing van het verzoek wordt de weigerachtige schuldeiser tevens veroordeeld in de kosten van de procedure (lid 6). Denk hierbij aan de kosten van een gemachtigde, aangezien griffierecht niet wordt geheven. Deze kostenveroordeling moet een afschrikkend effect hebben, zodat een schuldeiser eerder zal instemmen met het voorstel. Ook kan het niet opgeven van een weigering resulteren in een proceskostenveroordeling voor die schuldeisers³⁴. Hierbij wordt erop gewezen dat tevens een proceskostenveroordeling kan volgen indien de schuldeiser daags voor de zitting alsnog instemt (zonder opgaaf van redenen) met het voorstel en daardoor alle schuldeisers akkoord zijn. Het opstellen van een verzoek dwangakkoord is namelijk een tijdrovende aangelegenheid³⁵. Voor de mogelijkheid van hoger beroep en cassatie wordt verwezen naar artikel 292 Fw. Zie verder het arrest van de Hoge Raad, te weten Hoge Raad 14 december 2012, LJV BY0966, waaruit blijkt wie in welke gevallen een rechtsmiddel kan instellen. De Hoge Raad geeft in dit arrest een toelichting op het stelsel van rechtsmiddelen ten opzichte van artikel 284 Fw en artikel 287a Fw.

Hulpmiddel om een dwangakkoord te realiseren

Voorafgaand aan een verzoek tot een gedwongen schuldregeling kan de schuldenaar bij een bedreigende situatie³⁶ de rechtbank verzoeken om een voorlopige voorziening ex. artikel 287b lid 1 Fw (moratorium). De schuldenaar krijgt dan een 'adempauze' van maximaal zes maanden. Hierdoor kan de schuldenaar proberen om het buitengerechtelijke traject af te ronden, zonder bijvoorbeeld de dreiging om ontruimd te worden³⁷. Ook dit instrument moet zorgen voor een versterking van het buitengerechtelijke traject³⁸. Volledigheidshalve wordt gewezen op artikel 287 lid 4 Fw, de zogenaamde voorlopige voorziening bij voorraad. Deze voorziening is bedoeld om in de periode tussen het indienen van een verzoek tot toepassing van de schuldsaneringsregeling en de behandeling daarvan een voorziening te treffen teneinde een noodsituatie te voorkomen. De rechter kan de maatregelen nemen die hij geraden acht en voor de duur die hij nodig acht. Dit in tegenstelling tot artikel 287 b Fw, waarbij limitatieve gronden gelden en een maximale duur van de regeling geldt.

---

³¹ A.R. van der Winkel en J.M. Marsman, *Praktijkboek Insolventierecht deel 9. Schuldsanering natuurlijke personen*, Deventer: Kluwer 2009, p. 29.

³² Kamerstukken I 2006/07, 29 942, nr. C, p. 7.

³³ Artikel 284 Rv. jo. artikel 150 Rv. Zie voorts H.H. Lammers, *Groene Serie Faillissementswet*, aant. 5.1.7 Taak schuldhulpverlener bij: Faillissementswet, Artikel 287a [Gedwongen instemming met schuldregeling]. Zie ook Kamerstukken II 2005/06, 22 942, nr. 7. p. 39.

³⁴ Rb. Utrecht 14 juni 2012, LJV BW9583.

³⁵ Rb. 's-Hertogenbosch 23 maart 2012, LJV BX7049.

³⁶ Bijvoorbeeld, ontruiming, stopzetten van de nutsvoorzieningen.

³⁷ N.J. Polak en M. Pannevis, *Insolventierecht*, Deventer: Kluwer 2011, p. 353.

³⁸ A.R. van der Winkel en J.M. Marsman, *Praktijkboek Insolventierecht deel 9. Schuldsanering natuurlijke personen*, Deventer: Kluwer 2009, p.33.

Wettelijke eisen aan het verzoekschrift

De inhoud van een verzoekschrift in het algemeen is geregeld in artikel 278 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv). De verdere regels omtrent de indiening en de behandeling van een verzoekschrift inzake een dwangakkoord en/of de schuldsaneringsregeling zijn terug te vinden in het Procesreglement verzoekschriftprocedures insolventiezaken rechtbanken. Dit reglement zorgt ervoor dat er sprake is van een harmonisatie van de verschillende werkwijzen bij de rechtbanken.

In ieder geval vermeldt het verzoekschrift:

- de omvang van de vorderingen van de weigerachtige schuldeisers;
- de schuldeisers die weigeren in te stemmen (artikel 3.2.3.3 procesreglement);
- de reden van de weigering (artikel 3.2.3.3 procesreglement);
- eventueel een toelichting waarom die weigering onredelijk is.

Welke gegevens voorts bijgevoegd moeten worden inzake de aanvraag van het dwangakkoord blijkt uit artikel 3.2.3.4 van het procesreglement. Bijgevoegd wordt een compleet verzoek tot toelating tot de schuldsaneringsregeling met de in artikel 3.1.2.6 genoemde bijlagen van het procesreglement.

Daarnaast moet bij het verzoekschrift het volgende worden gevoegd:

- een overzicht van de aangeboden schuldregeling;
- een overzicht van de namen, adressen en faxnummers van de schuldeisers die niet akkoord gaan;
- de met iedere schuldeiser die niet met de aangeboden schuldregeling kan instemmen, gevoerde correspondentie over de aangeboden schuldregeling;
- een overzicht van de crediteuren die wel hebben ingestemd met de aangeboden schuldregeling,
- een berekening van het vrij te laten bedrag;
- een overzicht van de mogelijkheden van de verzoeker tot nakoming van de aangeboden schuldregeling.

1.4 Welke criteria zijn van belang?

In deze paragraaf worden enkele punten genoemd die voortvloeien uit de Memorie van Toelichting. De rechter toetst bij het wel of niet toewijzen van het dwangakkoord aan artikel 287a lid 5 Fw. Hieruit blijkt dat een belangenafweging wordt gemaakt³⁹. De volledige tekst luidt: *'De rechtbank wijst het verzoek toe indien de schuldeiser **in redelijkheid** niet tot weigering van instemming met de schuldregeling heeft kunnen komen, in aanmerking genomen de onevenredigheid tussen het belang dat hij heeft bij uitoefening van de bevoegdheid tot weigering en de belangen van de schuldenaar of van de overige schuldeisers die door die weigering worden geschaad. Artikel 300, lid 1, van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek is van toepassing'*.

Het is aan de rechter overgelaten om te oordelen in welke concrete omstandigheden sprake is van een onredelijke weigering⁴⁰. Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat een schuldeiser het goed recht heeft om te verlangen dat de schuldenaar al het mogelijke doet om de schuld te voldoen. Als de schuldeiser stelt dat de kans op een gedeeltelijke betaling groter is in het geval de schuldenaar onder onafhankelijk, intensief en streng toezicht staat van de rechter-commissaris en de bewindvoerder in een schuldsaneringstraject dan zal er niet snel sprake zijn van misbruik van bevoegdheid aan de zijde van de schuldeiser. Hierbij zal de schuldeiser wel moeten realiseren dat bij een eventuele schuldsaneringsregeling nog kosten in mindering worden gebracht op de gespaarde gelden, zoals de kosten van de wettelijke publicatie (artikel 293 lid 1 Fw) en het bewindvoerderssalaris⁴¹. Er is nadrukkelijk voor gekozen om geen regeling in te voeren met verschillende regels voor bepaalde categorieën schuldeisers⁴². Voorts blijkt uit de Memorie van Toelichting⁴³ dat bij de weigering het feit of er een hogere of een snellere aflossing aan de schuldeisers dan in de schuldsaneringsregeling kan plaatsvinden van belang is.

³⁹ Kamerstukken II 2004/05, 29 942, nr. 3, p. 18.

⁴⁰ A.M.J. van Buchem-Spapens en Th.A. Pouw, *Monografieën privaatrecht. Faillissement, surseance van betaling en schuldsanering*, Deventer: Kluwer 2008, p.130.

⁴¹ Kamerstukken II 2004/05, 29 942, nr. 3, p. 16.

⁴² Kamerstukken II 2004/05, 29 942, nr. 3, p. 17.

⁴³ Kamerstukken II 2004/05, 29 942, nr. 3, p. 18.

De rechterlijke toets is zeer zorgvuldig hetgeen blijkt uit de wetsgeschiedenis⁴⁴. Dit mede omdat de gedwongen schuldregeling een beperking vormt op het eigendomsrecht die in algemene zin voldoet aan de vereisten van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Dit betekent dus niet dat de wetgever uitsluitend kijkt naar de belangen van de schuldeiser. De rechter moet komen tot een redelijke belangenafweging. Uitgangspunt is dan ook een beoordeling van de over en weer betrokken belangen. De rechtbank moet oordelen aan de hand van hetgeen over en weer wordt aangevoerd. Wat moet men nu verstaan onder redelijkheid? De wetgever stelt dat de rechter, gelet op de omstandigheden van het geval, moet oordelen of er sprake is van een onredelijke weigering. Artikel 287a Fw zegt hier verder niets over. In de Memorie van Toelichting zijn een aantal aanknopingspunten genoemd waaraan gedacht moet worden bij een dergelijke belangenafweging, namelijk⁴⁵:

- *is het schikkingsvoorstel door een onafhankelijke en deskundige partij getoetst (bijvoorbeeld een gemeentelijke kredietbank);*
- *is het schikkingsvoorstel goed en betrouwbaar gedocumenteerd;*
- *is voldoende duidelijk gemaakt dat het aanbod het uiterste is waartoe de schuldenaar financieel in staat moet worden geacht;*
- *biedt het alternatief van faillissement of schuldsanering enig uitzicht voor de schuldenaar;*
- *biedt het alternatief van faillissement of schuldsanering enig uitzicht voor de schuldeiser: hoe groot is de kans dat de weigerende schuldeiser dan evenveel of meer zal ontvangen;*
- *is aannemelijk dat gedwongen medewerking aan een schuldregeling voor de schuldeiser concurrentieverstorend werkt;*
- *bestaat er precedentwerking voor vergelijkbare gevallen;*
- *wat is de zwaarte van het financiële belang dat de schuldeiser heeft bij volledige nakoming;*
- *hoe groot is het aandeel van de weigerende schuldeiser in de totale schuldenlast;*
- *staat de weigerende schuldeiser alleen naast de overige met de schuldregeling instemmende schuldeisers;*
- *is er eerder een minnelijke of een gedwongen schuldregeling geweest die niet naar behoren is nagekomen.*

Er zijn als het ware een drietal vragen van belang, namelijk;

- Wat is het belang van de schuldeiser om te weigeren?
- Worden de belangen van de overige schuldeisers en die van de schuldenaar geschaad door de weigering?
- Indien ja, moeten die belangen dan zwaarder wegen dan het belang van de schuldeiser om te weigeren?

Er is overigens geen sprake van een limitatieve opsomming van belangen/omstandigheden. In principe kunnen de partijen elk gewenst standpunt naar voren brengen. Hierbij geldt dat er geen pasklaar antwoord bestaat op de vraag wanneer er per definitie sprake is van een onredelijke weigering. De rechter heeft een grote mate van vrijheid om tot zijn oordeel te komen. De rechter moet de belangen van de partijen als het ware op een weegschaal afwegen om vervolgens vast te stellen ten voordele van welke partij een belang moet gelden.

1.5 Artikel 3:300 lid 1 BW is van overeenkomstige toepassing

Artikel 287a lid 5 Fw bepaalt dat het eerste lid van artikel 3:300 van het Burgerlijk Wetboek (BW) van overeenkomstige toepassing is. Dit artikel betreft de reële executie tot het verrichten van een rechtshandeling. Reële executie betekent dat iemand wordt gedwongen om iets te doen of juist niet te doen wat hijzelf niet wil⁴⁶. Denk hierbij aan het dwangakkoord, waarbij de schuldeiser(s) door een gerechtelijk vonnis wordt gedwongen om akkoord te gaan met een aangeboden schuldregeling. Voor de duidelijkheid wordt erop gewezen dat dwang niet toeziet op fysieke dwang. Deze dwang brengt een uitzondering met zich mee gelet op de regels omtrent het verrichten van een rechtshandeling, namelijk een uitzondering op artikel 3:33 BW: *'Een rechtshandeling vereist een op een rechtsgevolg gerichte*

⁴⁴ Kamerstukken II 2004/05, 29 942, nr. 3. p. 19.

⁴⁵ Kamerstukken II 2004/05, 29 942, nr. 3. p. 18.

⁴⁶ C.J.H. Brunner en G.T. de Jong, *Verbintenissenrecht algemeen*, Deventer: Kluwer 2004. p. 75.

wil die zich door een verklaring heeft geopenbaard'. Dit betekent dat de wilsverklaring van de schuldeiser wordt vangen door de gerechtelijke uitspraak⁴⁷. Er ontstaat een overeenkomst bij een dwangakkoord. Als de schuldenaar zijn verplichtingen vervolgens niet nakomt, dan kan de schuldeiser een beroep kan doen op de ontbinding van de overeenkomst ex. artikel 6:265 BW⁴⁸.

1.6 Het Payroll-arrest

Het dwangakkoord (in het verleden een onderhands dwangakkoord genoemd) is een erg ingrijpende en verstrekkende aangelegenheid. De Hoge Raad heeft zich ook uitgelaten over het ingrijpende karakter van een dwangakkoord in het zogenaamde 'Payroll-arrest'. Op 12 augustus 2005, dus ruim voor de invoering van het dwangakkoord in de wet, heeft de Hoge Raad een belangrijk arrest gewezen met betrekking tot de vraag of een schuldeiser zondermeer gedwongen kan worden om in te stemmen met een buitengerechtelijk voorstel tegen finale kwijting. Uit het arrest blijkt dat terughoudendheid is geboden en dat er hoge eisen aan een aangeboden regeling gelden. De Hoge Raad heeft beslist dat bij een voorstel tegen finale kwijting de contractsvrijheid van partijen niet teniet gaat⁴⁹. Dit betekent dat bij een verzoek om een schuldeiser in te laten stemmen terughoudendheid is geboden. Reden om af te wijken van deze regel kan gelegen zijn in het feit dat er sprake is van misbruik van bevoegdheid ex. artikel 3:13 BW aan de zijde van de schuldeiser. Echter, de Hoge Raad stelt dat het aan de schuldenaar is om aan te tonen dat hier sprake van is. Het Payroll-arrest had betrekking op het algemene leerstuk van misbruik van bevoegdheid ex. artikel 3:13 BW, en is niet expliciet gebaseerd op het dwangakkoord van artikel 287a Fw⁵⁰. Rechtsoverweging 3.5.4 van het arrest is met name van belang en luidt als volgt :

'Uit het voorgaande volgt dat bij de toewijzing van een vordering tot medewerking aan een buitengerechtelijk akkoord terughoudendheid geboden is en dat slechts onder zeer bijzondere omstandigheden plaats kan zijn voor een bevel aan een schuldeiser om aan de uitvoering van een hem aangeboden akkoord mee te werken. Het ligt in beginsel op de weg van de schuldenaar die zodanige medewerking in rechte wenst af te dwingen de specifieke feiten en omstandigheden te stellen en, zo nodig, te bewijzen, waaruit kan worden afgeleid dat de schuldeiser naar redelijkheid niet tot weigering van instemming met het akkoord heeft kunnen komen'.

1.7 Schuldbemiddeling

Zoals uit het bovenstaande is gebleken moet een schuldenaar met een problematische situatie die tot de schuldsaneringsregeling toegelaten wenst te worden eerst een minnelijk doorlopen. Het dwangakkoord komt pas in beeld zodra één of meer schuldeisers weigeren in te stemmen met een voorstel tegen finale kwijting in het buitengerechtelijke traject. Tijdens dit proces kan de schuldenaar zich wenden tot een persoon of instelling die bevoegd is om zich met schuldbemiddeling bezig te houden. Artikel 47 lid 2 van de Wet op het consumentenkrediet (Wck) zegt: *'Onder schuldbemiddeling wordt verstaan het in de uitoefening van een bedrijf of beroep, anders dan door het aangaan van een krediettransactie, verrichten van diensten, gericht op de totstandkoming van een regeling met betrekking tot de bestaande schuldenlast van een natuurlijke persoon, geheel of gedeeltelijk voortvloeiend uit een of meer krediettransacties*'. Hieruit blijkt dat schuldbemiddeling de basis vormt voor de buitengerechtelijke schuldhulpverlening. Een belangrijk gegeven is dat schuldbemiddeling tegen betaling in beginsel verboden is (artikel 47 lid 1 Wck). Echter, artikel 48 Wck, noemt vervolgens een aantal personen/instellingen die zijn vrijgesteld van dit verbod. Het betreft de gevallen dat schuldbemiddeling wordt aangeboden om niet (sub a) en door o.a: gemeenten en gemeentelijke kredietbanken (sub b), door advocaten, curatoren en bewindvoerders ingevolge de Faillissementswet of ingevolge artikel 383, zevende lid, dan wel artikel 435, zevende lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (beschermingsbewind), notarissen, deurwaarders, registeraccountants en accountants-administratieconsulenten; (sub c), alsmede de bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) aangewezen rechtspersonen en natuurlijke personen (sub d). In het kader van de (integrale) gemeentelijke schuldbemiddeling, wordt schuldbemiddeling voornamelijk door gemeenten aangeboden. Private partijen kunnen schuldbemiddeling e.v.t. aanbieden in opdracht van de gemeenten.

⁴⁷ J. Hijma & M.M Olthof, *Compendium Nederlands Vermogensrecht*, Deventer: Kluwer 2008, p. 61.

⁴⁸ Kamerstukken I 2006/07, 29 942, nr. C, p. 6.

⁴⁹ HR 12 augustus 2005, LJN AT7799.

⁵⁰ A.R. van der Winkel en J.M. Marsman, *Praktijkboek Insolventierecht deel 9. Schuldsanering natuurlijke personen*, Deventer: Kluwer 2009, p. 30.

Checklist dwangakkoord

Toelichting

In dit document is een korte weergave opgenomen van de stappen die van toepassing zijn bij de totstandbrenging van een schuldregeling (punt 1). Indien één of meer schuldeisers vervolgens weigeren akkoord te gaan met het aangeboden voorstel, dan kan de schuldenaar de rechter verzoeken om de schuldeiser(s) te bevelen om in te stemmen met het aangeboden voorstel (punt 2). Dit verzoek wordt, kort gezegd, toegewezen indien de schuldeiser in redelijkheid niet tot weigering van zijn instemming heeft kunnen komen (punt 3). Dit document bevat voorts een checklist (punt 4) die duidelijkheid biedt in welke gevallen er sprake kan zijn van een dergelijke onredelijke weigering. Deze checklist biedt een handvat voor hen die met deze materie te maken krijgen. Echter, het biedt geen garantie dat een rechter een schuldeiser wel of niet beveelt om in te stemmen met het voorstel. De rechter is immers vrij om te oordelen in welke gevallen er sprake is van een onredelijke weigering. De rechter kan rekening houden met alle omstandigheden van het geval.

1. Stappen totstandbrenging schuldregeling conform Gedragscode Schuldregeling NVVK

De schuldregelende instantie die bij de NVVK is aangesloten maakt gebruik van de 'Gedragscode Schuldregeling NVVK'. Hierin staan de rechten en plichten van de partijen omschreven met betrekking tot een schuldregeling. Het traject is als volgt:

- Verzoek opgave saldo aan schuldeiser (bij geen reactie wordt het saldo geschat of geschraapt);
- Schuldeiser ontvangt een verzoek tot het stopzetten van rente/kosten en incassoprocedure;
- Na ontvangst van de schulden --> opstellen schuldoverzicht, en ondertekening door de schuldenaar;
- Voorstel schuldregeling aan schuldeisers op basis van saneringskrediet of prognosevoorstel;
- Na het ontvangen voorstel moet schuldeiser dit voorstel beoordelen en e.v.t. klant adviseren, alsook zorgdragen voor een terugkoppeling aan de schuldregelende instantie (zie punt 4 voor de aandachtspunten die gelden bij een dwangakkoord en/of er sprake is van een redelijk voorstel).

Het verdere traject is afhankelijk van de vraag of alle schuldeisers wel of niet akkoord zijn gegaan met het aangeboden voorstel:

- *Alle schuldeisers akkoord?* --> er ontstaat een overeenkomst, waarna:
  - Er jaarlijks een hercontrole plaatsvindt (inspanningsverplichting en herberekening VTLB);
  - Na de hercontrole, de schuldeisers uitbetalen (preferente eiser ontvangt dubbel percentage);
  - Als de schuldenaar de afspraken niet nakomt, dan eindigt de overeenkomst en worden de gereserveerde gelden in beginsel uitbetaald --> schuldeiser kan executiemiddelen inzetten.
- *Niet alle schuldeisers akkoord?* --> dwangakkoord verzoeken ex. artikel 287a lid 1 Fw.

2. Het dwangakkoord in staccato

- Aanvraag dwangakkoord (primair) via verzoekschrift gelijktijdig met aanvraag schuldsaneringsregeling (subsidiar);
- Oproeping van de partijen (wel instemmende schuldeiser wordt niet opgeroepen);
- Geen verplichte procesvertegenwoordiging;
- Schuldenaar zal moeten stellen/bewijzen dat er sprake is van een onredelijke weigering;
- Uiterlijk op de achtste dag na de zitting, of op de dag van de zitting, wordt er vonnis gewezen;
- Bij toewijzing verzoek volgt proceskostenveroordeling weigerachtige schuldeiser(s).

3. Beoordelingscriteria dwangakkoord 'onredelijke weigering'

De rechter toetst bij het toe- en afwijzen van dit verzoek aan artikel 287a lid 5 Fw, namelijk:

- Wat is het belang van de schuldeiser om te weigeren?
- Worden de belangen van de overige schuldeisers en die van de schuldenaar geschaad door de weigering?

- Indien ja, moeten die belangen dan zwaarder wegen dan het belang van de schuldeiser om te weigeren?

4. Checklist met veel voorkomende omstandigheden/criteria (met toelichting)

Met onderstaand schema kan worden vastgesteld of er sprake *kan* zijn van een onredelijke weigering aan de zijde van de schuldeiser. Aan de hand van deze punten kan tevens worden vastgesteld of een voorstel tegen finale kwijting redelijk is.

VRAGEN	JA	NEE
Doorslaggevende omstandigheden		
Levert de schuldsaneringsregeling minder op? (1)		
Betaling ineens? (2)		
Sprake van een uiterst bod? (3)		
Goed gedocumenteerd/betrouwbaar voorstel? (4)		
Niet doorslaggevende omstandigheden		
Voorstel getoetst door onafhankelijke/deskundige partij? (5)		
Is de eiser de enige weigerachtige schuldeiser? (6)		
Betreft de hoogte van de schuld een klein aandeel van de totale schuldenlast? (7)		
Is er géén sprake van een situatie als is bedoeld in artikel 288 lid 1 sub b Fw (kwader trouw) of artikel 288 lid 2 sub d Fw? (wsnp reeds doorlopen) (8)		
Zijn er voldoende waarborgen voor de nakoming van het aanbod/traject genoemd? (9)		
Is er géén reden opgegeven voor de weigering? (10)		
TOTAAL ANTWOORDEN JA EN NEE NB. Hoe meer vragen met ja zijn beantwoord, des te groter is <i>de kans</i> ⁵¹ dat er sprake <i>kan</i> zijn van een onredelijke weigering ex. artikel 287a lid 5 Fw. Daarbij geldt dat de rechter veel waarde hecht aan de eerste vier (doorslaggevende) omstandigheden.		

Toelichting:

1. *Levert de schuldsaneringsregeling minder op? (vermogensvergelijking)*
  - ✓ Ga na of het aangeboden akkoord meer of minder oplevert dan een eventuele schuldsaneringsregeling. Denk aan de kosten van een schuldsaneringsregeling, zoals: de wettelijke publicatie, het bewindvoerderssalaris en het griffierecht voor het deponeren van de uitdelingslijst --> maak twee verschillende berekeningen;
  - ✓ Let op: Per 1 oktober 2013 komen in de wettelijke schuldsaneringsregeling de kosten voor de bewindvoerder volledig ten laste van het boedelactief!
  - ✓ Indien het aangeboden akkoord evenveel of meer oplevert, dan heeft de schuldenaar een goede uitgangspositie bij de toewijzing van het verzoek.
2. *Betaling ineens?*
  - ✓ Ga na of het aanbod een betaling ineens betreft;
  - ✓ Als het voorstel is gebaseerd op een saneringskrediet, dus directe betaling plaatsvindt, dan staat de schuldenaar sterker in zijn aanvraag. Bij de schuldsaneringsregeling moet de schuldeiser namelijk drie jaren op gelden wachten;

⁵¹ De rechter moet alle belangen over en weer afwegen en bepalen ten voordele van wie een belang moet gelden.

- ✓ Let op bij een prognosevoorstel: Wat is de kans dat er wijzigingen plaatsvinden en wat is aldus de kans dat er een lagere of hogere opbrengst kan plaatsvinden?
---> Toelichting vragen/geven.
3. *Is er sprake van een uiterst bod?*
- ✓ Check welke inkomsten en vaste lasten er zijn (denk ook aan inkomsten partner);
  - ✓ Samenwonenden kunnen de woonkosten delen. Controleer dit;
  - ✓ Controleer of er toeslagen zijn aangevraagd waar men recht op kan hebben;
  - ✓ Ga na of de schuldenaar fulltime dan wel parttime werkt. Waarom wordt er niet fulltime gewerkt? --> Welk toezicht is er m.b.t. het solliciteren naar fulltime werk?;
  - ✓ Arbeidsongeschikt? --> Vraag om de stukken waaruit dat blijkt (medische verklaring);
  - ✓ Is er rekening gehouden met spaartegoeden of is er e.v.t. een levensverzekeringsspolis die afgekocht kan worden ten gunste van het uitkeringspercentage?;
  - ✓ Let op bij een ex-onderneming. Hoe is de onderneming geliquideerd?;
  - ✓ Let op bij een onderneming -->Vraag om de jaarstukken.
4. *Is het voorstel goed & betrouwbaar gedocumenteerd?*
- ✓ Duidelijk moet zijn welke vermogensbestanddelen er zijn (activa en passiva);
  - ✓ Is er een situatieschets en een VTLB-berekening aanwezig? --> Controleer voorts of de VTLB-berekening⁵² juist is, alles boven het VTLB wordt immers gereserveerd;
  - ✓ Zijn alle schulden bekend en hoe zijn deze schulden gecontroleerd op juistheid?;
  - ✓ Is het juiste saldo van de klant genoteerd? (alle kosten geboekt?);
  - ✓ Zijn de vorderingen correct als preferent of concurrent genoteerd?;
  - ✓ Sprake van samenwonenden? --> Mag niet in één voorstel (wel bij huwelijk);
  - ✓ Met andere woorden: zijn er voldoende bescheiden ontvangen van de schuldeiser om zo een standpunt in te nemen. Het is niet redelijk om een schuldeiser op basis van summiere gegevens in te laten stemmen! Indien de schuldeiser een oproeping ontvangt van de griffier met een afschrift van het verzoekschrift, dan dient deze (indien dit ontbreekt) te vragen om een compleet aanvraagdossier. Dit is nodig om de positie van de schuldeiser te kunnen bepalen en voor het opstellen van een e.v.t. verweerschrift.
5. *Is het voorstel getoetst door een onafhankelijke/deskundige partij?*
- ✓ Bijvoorbeeld een Gemeentelijke Kredietbank, een door het college van B&W gemandateerde instelling, of de afdeling schuldhulpverlening van de gemeente;
  - ✓ Een advocaat is dit niet evenals een familielid of een werkgever;
  - ✓ Let op: Een partij hoeft niet verplicht te zijn aangesloten bij de NVVK. Een 'certificeringseis' bestaat niet.
6. *Is de schuldeiser de enige weigerachtige schuldeiser?*
- ✓ Indien ja, dan kan dat van belang zijn. De enige weigerachtige schuldeiser moet namelijk rekening houden met de belangen van de overige schuldeisers die wel akkoord zijn gegaan --> Controleer dit desnoods door stukken op te vragen;
  - ✓ Dit kan anders zijn als er in totaliteit maar twee of drie schuldeisers zijn. In beginsel is het niet zo dat de schuldeiser sterker staat als er meerdere schuldeisers weigeren. Dit kan anders zijn indien een aanzienlijk aantal instemming weigert.
7. *Betreft de hoogte van de schuld een klein aandeel van de totale schuldenlast?*
- ✓ Zet de vordering van de weigerachtige schuldeiser af tegen de vordering van de wel instemmende schuldeisers. Is dit een klein percentage? dan heeft deze een nadelige uitgangspositie --> De wel instemmende schuldeisers vertegenwoordigen immers een groot deel van de totale schuldenlast;

---

⁵² De rekenmethode (met uitleg) is terug te vinden via: <http://www.rechtspraak.nl/Procedures/Landelijke-regelingen/Sector-civiel-recht/Pages/default.aspx>.

- ✓ Bij een percentage tussen de 0 en 10% staat de weigerachtige schuldeiser niet sterk;
  - ✓ De hoogte van de vordering zelf is *in beginsel* niet doorslaggevend maar kan wel van belang zijn.
8. *Is er géén sprake van een situatie als is bedoeld in artikel 288 lid 1 sub b Fw (kwader trouw) of artikel 288 lid 2 sub d Fw (wsnp reeds doorlopen)?*
- ✓ Controleer of de schuldenaar ten aanzien van het ontstaan of het onbetaald laten van de schulden te kwader trouw heeft gehandeld (bijvoorbeeld overbesteding). Dit kan een rol spelen;
  - ✓ Idem in het geval dat de wsnp eerder is doorlopen.
9. *Zijn er voldoende waarborgen voor de nakoming van het aanbod/traject genoemd?*
- ✓ Een schuldsaneringsregeling kent meer waarborgen zoals het toezicht door een bewindvoerder, de postblokkade, het huisbezoek en het onderzoek naar de activa;
  - ✓ Controleer ook of er sprake is van een arbeidscontract voor bepaalde tijd. Indien ja, wanneer loopt het contract dan af? --> wsnp kent een sollicitatieplicht naar een fulltime baan!
  - ✓ Ga na of er sprake is van budgetbeheer of een beschermingsbewind naast de schuldregeling. Dit vergroot de kans op een correcte uitvoering van het traject;
  - ✓ Het aangeboden voorstel moet uitvoerbaar zijn. Denk aan een situatie dat een schuldenaar kampt met een gokverslaving. Controleer dit;
  - ✓ Wees kritisch. Ga na of de waarborging van het traject is omschreven. Als er bijvoorbeeld reeds een schuldsaneringsregeling is doorlopen, dan moeten er extra waarborgen zijn;
10. *Is er géén reden opgegeven voor de weigering?*
- ✓ Motiveer altijd waarom de schuldeiser instemming weigert. Zonder motivatie kan de rechter de redelijkheid van de weigering niet toetsen. Als er geen verweer wordt gevoerd, dan *kan* een 'verstektoewijzing' volgen als het verzoek niet onrechtmatig of ongegrond voorkomt (geen eenduidige lijn in de rechtspraak);
  - ✓ De enkele reden dat het voorstel te laag is betreft geen valide reden om instemming te weigeren;
  - ✓ De weigerachtige schuldeiser doet er goed aan zekerheidshalve te verschijnen op de zitting. Hierdoor kan er een extra toelichting worden gegeven. Voorts wordt op deze manier voorkomen dat de rechter oordeelt dat de schuldeiser door niet te verschijnen geen te respecteren belang bij de weigering heeft.